

Egyptische archeologie

Naast al het negatieve nieuws over plundering van musea, illegale opgravingen, desastreuze nieuwbouwplannen en zelfs de beschadiging van het dodenmasker van Toetanchamon komen er uit Egypte toch ook nog steeds positieve berichten met betrekking tot de archeologie. Zo blijken op een aantal plekken, zoals bij Sakkara maar ook in Luxor en Abydos de beschadigingen van de bestaande monumenten en de plunderingen van de opgravingsplekken mee te vallen. En veel van de buitenlandse archeologische teams hebben intussen hun werkzaamheden hervat. Ook de Egyptenaren zelf doen nu op een aantal plekken onderzoek. Vooral in de delta en rondom de grote piramide begint dat intussen zijn

vruchten af te werpen. Zo lijkt het grote masterplan voor het piramideterrein van Gizeh nu eindelijk uitgevoerd te gaan worden. Als eerste is onlangs het vernieuwde entreegebouw in gebruik genomen. Nog niet alles werkt feilloos, maar het begin is er. Eveneens van het echte archeologische front is goed nieuws te melden. Zo heeft een Egyptisch team onlangs bij de piramide van Gizeh een onderaardse tunnel ontdekt die vermoedelijk een verbinding vormde tussen de piramide van Cheops en de daltempel. Een tunnel waarvan Herodotus al melding had gemaakt, maar die nog niet eerder was gelokaliseerd. De loop van de tunnel maakt ook duidelijk dat de verdwenen daltempel zich vermoedelijk onder

de huizen van het dorpje Nazlet el Samman bevindt.

Even verderop in Sakkara troffen archeologen in een al eerder ontdekt graf een nieuwe kamer aan, met schitterende gekleurde reliëfs. En ook in Luxor ontdekten archeologen weer nieuwe graven, waaronder eentje uit de 11^e dynastie.

De twee meest spectaculaire vondsten van de afgelopen tijd betreffen echter de vondst van het graf van een koningin uit de 5^e dynastie en die van een tot dan toe onbekende farao uit de tweede Tussenperiode. Het koninginnegraf werd gevonden bij Abu-Sir, ten zuidwesten van Cairo. De naam van de eigenaresse, Khentakawess, die op een van de wanden te zien is, zou erop kunnen duiden dat dit graf toebehoort aan Khentakawess III, de vermoedelijke moeder van Neferefre, een van de farao's van de 5^e dynastie. Khentakawess graf is ook vlakbij het piramidecomplex van deze farao gevonden.

In Abydos tenslotte hebben Amerikaanse en Egyptische archeologen het graf blootgelegd van een farao die de naam Senebkai draagt. Zijn cartouche stond op meerdere plekken op de wand van dit verder tamelijk simpele graf. De archeologen denken dat deze farao 4,5 jaar aan de macht is geweest rond 1650 voor Christus, in de zogeheten tweede Tussenperiode. In de directe omgeving van het graf van Senebkai bevinden zich nog meer graven uit deze periode. Wellicht zijn daar ook nog koningsgraven tussen. Want de chronologie van de tweede tussenperiode toont nog vele witte plekken.

(Joost Vermeulen)

*Het koninginnegraf van Khentakawess (5^e dynastie) bij Abu-Sir.
(foto's: Martin Fiouz, Tsjechisch Instituut voor Egyptologie)*

